

Súd: Okresný súd Vranov n/T
Spisová značka: 3C/87/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8814204955
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Vaľuš
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2014:8814204955.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou samosudcom JUDr. Milanom Vaľušom v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, zast. TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, proti žalovanej X. Z., nar. XX.X.XXXX, bytom Š. XXX/X, XXX XX A. S. N.J., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovanej: Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov, Šafárikovo námestie 7, 811 02 Bratislava - Staré Mesto, IČO: 423629628, zast. JUDr. Bohdanom Jakubisom, advokátom so sídlom Dobrovičova 13, 811 09 Bratislava, o zaplatenie 109,20 eur s prísl., takto

rozhodol:

Súd žalobu žalobcu z a m i e t a .

O trovách konania rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca sa žalobou podanou na tunajšom súde dňa 5.6.2014 domáhal voči žalovanej zaplatenia sumy 109,20 eur spolu s úrokom z omeškania zo splátok za obdobie od 11.6.2010 do 10.10.2010 vo výške 1,62 eur, ročným úrokom z omeškania 9% zo sumy 109,20 eur od 11.10.2010 do zaplatenia a náhrady trov konania. Podanie žaloby odôvodnil tým, že na základe zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej dňa 28.6.2011 medzi postupcom V. V., L..V., a postupníkom žalobcom, postúpil postupca na žalobcu pohľadávku voči žalovanej. Ďalej uviedol, že pôvodný veriteľ a žalovaná uzatvorili dňa 27.10.2005 Zmluvu č. 503452573 (ďalej len „Zmluva“), ktorej súčasťou sú Všeobecné obchodné podmienky postupcu v znení ich dodatkov (ďalej aj „VOP“). Na základe uvedenej Zmluvy V. V., L..V. poskytla žalovanému peňažné prostriedky. Podmienky čerpania peňažných prostriedkov, podmienky splácania peňažných prostriedkov, podmienky pri neplnení zmluvných povinností a ďalšie náležitosti sú upravené v Zmluve a vo Všeobecných obchodných podmienkach. Žalobca zastáva názor, že Zmluva obsahuje všetky znaky a spĺňa všetky podstatné náležitosti zmluvy o úvere podľa § 497 až 507 Obchodného zákonníka a zákona č.258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov. Zmluva o úvere je podľa § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka tzv. absolútnym obchodným, a preto právne vzťahy zo zmluvy o úvere sa spravujú Obchodným zákonníkom bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkového vzťahu. V takomto prípade použitie ustanovení Občianskeho zákonníka neprichádza do úvahy ani pri posudzovaní otázok premlčania, keďže všeobecná právna úprava premlčania je obsiahnutá v obchodnom práve, konkrétne v ustanoveniach § 387 a nasl. Obchodného zákonníka. To znamená, že aj v otázke premlčania je na daný vzťah potrebné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka. Tento právny názor vyslovil aj Najvyšší súd SR vo svojom rozhodnutí zo dňa 27.03.2013 sp.zn.: 6M Cdo 4/2012, ktorým zrušil rozhodnutie Krajského súdu v Prešove. Právne vzťahy zo zmluvy o úvere uzavretej pred 1.1.2008 sa spravujú Obchodným zákonníkom bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkového vzťahu. Žalobca poukazuje na skutočnosť, že do

31.12.2007 sa ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách a neprijateľných podmienkach upravených v §§ 52 až 54 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“) vzťahovali len na kúpnu zmluvu, zmluvu o dielo a na iné zmluvy upravené v 8. časti OZ, ako aj na zmluvu podľa § 55 OZ. Zmluva o úvere bola upravená len v Obchodnom zákonníku (ďalej len „ObZ“) a v Zákone o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z.z. (ďalej len ZoSÚ). V dôsledku toho sa na účastníkov úverovej zmluvy nevzťahovala povinnosť uvedená v prechodnom ustanovení § 879f ods. 3 OZ. Novelizovaným ustanovením § 52 ods. 1 OZ sa nespravujú nároky vzniknuté pred 1.1.2008 a neposudzuje sa ani platnosť právnych úkonov vzniknutých pred 1.1.2008 (§ 879j OZ). To znamená, že pokiaľ pred dňom 1.1.2008 bola uzavretá zmluva o úvere, kde bol dlžník spotrebiteľom, nie je možné práva a povinnosti vzniknuté pred 1.1.2008 z tejto zmluvy posudzovať podľa ust. § 52 až 54 OZ. Ak je účastníkom zmluvného vzťahu spotrebiteľ, je potrebné aplikovať ust. ZoSÚ (lex specialis). Práva a povinnosti, ktoré nie sú v tomto zákone, tak je potrebné aplikovať ustanovenia ObZ. Použitie Občianskeho zákonníka bolo do 31.12.2007 prípustné len podľa § 1 ods. 2 ObZ, t.j. v prípadoch, ak niektoré otázky nebolo možné riešiť podľa Obchodného zákonníka. Právna dovolenosť, či rozpor s dobrými mravmi môžu byť posudzované len podľa právnych predpisov platných v čase uzavretia zmluvy. K uvedenému zaujal nepriamo právne stanovisko aj Najvyšší súd SR na strane č. 4 rozsudku spis. zn.: 5 Obo 56/2007 zo dňa 04.06.2008, v ktorého odôvodnení uviedol: „Keďže uplatnená pohľadávka vyplýva zo zmluvy o úvere, súd prvého stupňa rovnako správne aplikoval ustanovenia Obchodného zákonníka, keďže v prípade tohto zmluvného typu ide o absolútny obchod, takže nie je relevantné, že žalovaná nie je podnikateľkou.“ Pohľadávka žalobcu ku dňu postúpenia predmetnej pohľadávky predstavovala sumu 1 433,29 eur, ktorá pozostávala z istiny 1.129,67 eur, riadneho úroku 141,7 eur, úroku z omeškania 161,92 eur a ostatného príslušenstva 0 eur v súlade s prílohou k zmluve o postúpení, kde postupca V. V., L..V., deklaruje, že výška a špecifikácia pohľadávky uvedenej v predmetnej prílohe je generovaná bankovým systémom a predstavuje aktuálnu dlžnú sumu ku dňu postúpenia pohľadávky. Sumu 161,92 eur predstavujúcu úrok z omeškania si žalobca v tomto konaní neuplatňuje. Podľa Zmluvy postupca poskytol žalovanej úver vo výške 806,61 eur, ktorý mal byť splácaný v mesačných splátkach vo výške 21,84 eur vždy k 10 dňu v mesiaci. Žalobca si v tomto konaní uplatňuje splátky úveru splatné od 10.06.2010 do 10.10.2010 v počte 5 a celkovej výške 109,20 eur. Zvyšné splátky úveru si žalobca v tomto konaní neuplatňuje. Žalobca si v tomto konaní uplatňuje úrok z omeškania v zmysle ustanovenia § 517 ods. 2 OZ počnúc dňom splatnosti každej splátky úveru samostatne. Žalovaná odo dňa postúpenia pohľadávky uhradila na uplatňované splátky sumu 0 eur. Uplatňovaná dlžná suma ku dňu spísania žaloby pozostáva z 5 neuhradených splátok úveru v celkovej výške 109,20 eur (t.j. rozdiel medzi neuhradenými splátkami úveru a súčtom všetkých mesačných platieb započítaných na tieto splátky).

Žalovaná uviedla, že žalobu obdržala, porozumela jej obsahu. V roku 2005 zobrala pôžičku od V. V. L..V., splácala ju, až kým sa dostala do zlej sociálnej situácie, stala sa dôchodkyňou a nevyšlo jej, aby mohla splátky pravidelne splácať. Pre terajšieho žalobcu zaplatila asi 6 splátok po 15 eur.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so žalobou a jej prílohami, a to Zmluvou o splátkovom úvere zo dňa 27.10.2005, Všeobecnými obchodnými podmienkami v znení dodatku účinného od 1.9.2004, Oznámením o postúpení pohľadávky adresovaným žalovanej zo dňa 18.7.2011, Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 28.6.2011 medzi V. V., L..V.. a žalobcom a prílohou č. 1 k tejto zmluve o postúpení zo dňa 28.9.2011, Pokusom o zmier zo dňa 9.5.2014. Ďalej vykonal dokazovanie prednesom právneho zástupcu žalobcu, výpoveďou žalovanej, písomným podaním žalovanej zo dňa 10.7.2014, písomným podaním žalobcu zo dňa 15.7.2014 spolu s prílohou-Dohodou o uznaní záväzku a o úhrade pohľadávky v splátkach, písomným podaním žalobcu zo dňa 7.8.2014, oznámením o vstupe vedľajšieho účastníka na strane žalovanej zo dňa 2.9.2014, písomným podaním žalobcu zo dňa 28.10.2014 s prílohou - výpisom z úverového účtu žalovanej, písomným vyjadrením vedľajšieho účastníka na strane žalovaného zo dňa 28.10.2014 a na základe takto vykonaného dokazovania zistil nasledovný skutkový stav:

Postupca V. V., L..V.. ako veriteľ a žalovaná ako dlžník uzavreli dňa 27.10.2005 v súlade s ust. § 497 až 507 Obchodného zákonníka Zmluvu o splátkovom úvere č. 0503542573. Podľa článku. I. zmluvy, predmetom zmluvy bolo poskytnutie splátkového úveru bankou dlžníkovi v sume, mene a za podmienok dohodnutých v tejto zmluve. Výška úveru bola 806,61 eur (24.300,-Sk), úroková sadzba bola dohodnutá vo výške 17,30 % ročne, splatnosť úveru bola dohodnutá formou mesačných splátok vo výške 21,84

eur (658,- Sk) splatných k 10. dňu v mesiaci, splatnosť prvej splátky bola dňa 10.11.2005 a konečná splatnosť úveru dňa 10.10.2010.

Podľa bodu 2. článku V. zmluvy, dlžník vyhlasuje, že sa oboznámil so Všeobecnými obchodnými podmienkami veriteľa, súhlasí s nimi a zaväzuje sa ich dodržiavať. Súčasne vyhlasuje, že sa oboznámil so sadzovníkom a súhlasí s ním, pričom pre účely zmluvy sa VOP rozumejú Všeobecné obchodné podmienky vydané veriteľom s účinnosťou od 1.8.2002.

Ako vyplýva z bodu 3. článku V. zmluvy všetky právne vzťahy vyslovene neupravené v úverovej zmluve sa budú riadiť príslušnými ustanoveniami VOP, ktoré sú súčasťou zmluvy, Obchodným zákonníkom a ostatnými právnymi predpismi, a to v tomto poradí.

Podľa bodu 4. článku V. zmluvy zmluvné strany sa dohodli, že ich vzájomné právne vzťahy sa budú, podľa § 262 Obchodného zákonníka spravovať podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka.

Podľa Článku 7., bod 7.2.4. Všeobecných obchodných podmienok (ďalej len „VOP“), banka poskytne splátkový úver, t. j. peňažné prostriedky do výšky určenej v zmluve o úvere a po splnení podmienok uvedených v zmluve o úvere a to takým spôsobom, že pripíše peňažné prostriedky v prospech účtu uvedeného v základných podmienkach zmluvy o úvere. Vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov a úrokov sa uskutoční formou splátok klienta.

Ako vyplýva z Článku 7., body 7.3.2., 7.3.3. VOP, pohľadávku z úveru, ktorá sa skladá z istiny, jej súčasti a príslušenstva spláca Klient pravidelnými splátkami, periodicitou dohodnutou v základných podmienkach zmluvy o úvere. Splátka je uhradená včas, ak je pripísaná na účet banky najneskôr v deň splatnosti splátky a banka má možnosť poukázanou sumou nakladať.

Podľa Článku 7, bod 7.4.2. VOP, úver sa úročí denne odo dňa poskytnutia úveru do dňa predchádzajúceho dňu splatenia úveru. Klient je povinný zaplatiť banke úroky z úveru v posledný deň každého úrokového obdobia, t. j. časového obdobia dohodnutého v zmluve o úvere resp. spôsobom v nej dohodnutým, počas ktorého sú Bankou účtované úroky, na konci ktorého sú úroky splatné a po ktorom môže nasledovať ďalšie úrokové obdobie.

V zmysle Článku 7., bod 7.6.1. VOP, ak dôjde k porušeniu akejkoľvek zmluvnej povinnosti alebo zmluvného dojednania zo strany Klienta alebo, ak je Klient v omeškaní so splatením jednej splátky istiny alebo úrokov, ktoré tvoria viac ako 10 dní, banka je oprávnená a) vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, t. j. požiadať splatenie pohľadávky zo zmluvy o úvere, a klient je povinný splatiť pohľadávku zo zmluvy o úvere v lehote, ktorú banka určí v oznámení o mimoriadnej splatnosti, b) vypovedať zmluvu o úvere, alebo od nej odstúpiť. Účinnosť výpovede banky nastáva okamžite bez výpovednej lehoty, dňom jej doručenia klientovi. Odstúpením od zmluvy o úvere nezaniká záväzok klienta splatiť pohľadávku banky vrátane jej príslušenstva.

Žalobca vo svojom písomnom podaní zo dňa 28.10.2014 uviedol, že dňa 27.10.2005 pôvodný veriteľ uzatvoril so žalovaným Zmluvu o splátkovom úvere, na základe ktorej pôvodný veriteľ poskytol žalovanému úver vo výške 806,61 eur (24.300,- Sk). V zmysle čl. I. Zmluvy sa žalovaný zaviazal splatiť celý úver s úrokovou sadzbu vo výške 17,30 % p.a. V zmysle čl. I. Zmluvy sa žalovaný zaviazal zaplatiť poplatok za správu úveru vo výške 1,66 eur (50,- Sk) mesačne. V mysle čl. I. Zmluvy sa žalovaný zaviazal splácať poskytnutý úver spolu s dohodnutými úrokmi formou pravidelných mesačných splátok vo výške 21,84 eur (658,-Sk) vždy k 10. dňu v mesiaci počnúc dňom 10.01.2005 a s konečnou splatnosťou dňa 10.10.2010. V zmysle čl. V. bodu 2. Zmluvy žalovaný svojím vlastnoručným podpisom na Zmluve potvrdil, že sa pred uzatvorením Zmluvy oboznámil so Všeobecnými obchodnými podmienkami a so Sadzovníkom, súhlasí s nimi a zaväzuje sa ich dodržiavať. Dňa 28.06.2011 pôvodný veriteľ postúpil na žalobcu uvedenú pohľadávku v celkovej 1.433,29 eur, ktorá pozostávala z istiny vo výške 1.129,67 eur, z riadneho úroku vo výške 141,70 eur, z úroku z omeškania vo výške 161,92 eur. Sumu 161.92

eur predstavujúcu úrok z omeškania si žalobca v tomto konaní neuplatňuje. Istina vo výške 1.129,67 eur pozostáva z neuhradeného úveru, z poplatkov a zo zmluvných úrokov. Žalovaný dňa 27.10.2005 čerpal peňažné prostriedky v celkovej výške 806,61 eur (24.300,-Sk). Žalovaný z poskytnutého úveru uhradil sumu v celkovej výške 632,66 eur. Žalobca si v tomto konaní uplatňuje splátky úveru splatné od 10.06.2010 do 10.10.2010 v počte 5 a celkovej výške 109,20 eur. Zvyšné splátky úveru si navrhovateľ v tomto konaní neuplatňuje.

Žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu uviedol, že podal písomnú žalobu, písomnú odpoveď - vyjadrenie, kde vysvetlil veci, ktoré považoval za potrebné uviesť na preukázanie svojich tvrdení. Trvá na podanej žalobe, ako aj na vyjadrení zo dňa 28.10.2014. V konaní by sa malo aplikovať ust. o 4-ročnej premlčacej dobe, v zmysle príslušných ustanovení Obchodného zákonníka, takisto poukázal na dohodu o uznaní záväzku, pretože uvedená dohoda nebola, resp. bola uzatváraná v dobe, keď nebol nárok premlčaný. Podľa názoru žaloby, nárok nie je premlčaný a to ani čiastočne.

Vedľajší účastník na strane žalovanej vo svojom písomnom vyjadrení uviedol, že zmluva je svojou povahou spotrebiteľskou zmluvou, a preto sa riadi režimom Občianskeho zákonníka. Poukázal na súdnu prax (R 28/1984) podľa ktorej „ak veriteľ môže vyvolať splatnosť dlhu sám, potom môže svoje právo i vykonávať.“ Z tohto dôvodu súdna prax vyvodzuje, že prvá objektívna možnosť vykonania práva je okamihom, keď veriteľ mohol najskôr o splnenie požiadať. V danom prípade mohol veriteľ zosplatiť úver už v prípade, že žalovaný bol v omeškaní so splatením jednej splátky o viac ako 10 dní. Od tohto momentu zároveň začala plynúť premlčacia doba. Každá z uplatnených splátok úveru zároveň bola splatná viac ako 3 roky pred podaním návrhu, a preto je premlčaná. Navyše zo žalobcom predložených dôkazov je zjavné, že v čase postúpenia pohľadávky, teda dňa 28.06.2011 bol žalovaný v omeškaní s vrátením finančných prostriedkov 1205 dní. Žaloba vo veci samej bola na súd podaná dňa 13.08.2013, pričom právo požadovať vrátenie poskytnutého úveru začína dňom omeškania hociktorej splátky. V čase od postúpenia pohľadávky do podania žaloby uplynulo ďalších 1073 dní. V čase podania žaloby teda predstavovalo omeškanie spolu 2278 dní (1205 + 1073), čo je viac ako 6 rokov. Je zjavné, že v čase podania žaloby uplynula všeobecná premlčacia doba podľa Občianskeho zákonníka, ale aj Obchodného zákonníka.

Podľa predloženej Zmluvy o postúpení pohľadávok č. 0915/2011/CE zo dňa 28.6.2011 spolu s jej prílohou, kde je uvedené meno a priezvisko, rodné číslo žalovanej, spolu s číslom úverového účtu a dátumom uzavretia zmluvy, došlo k postúpeniu pohľadávky z postupcu - Slovenská sporiteľňa, a.s. na postupníka - žalobcu, čím je preukázaná aktívna legitímácia žalobcu v tomto konaní.

Z prílohy č. 1 k Zmluve o postúpení pohľadávok zo dňa 28.6.2011 vyplýva, že istina úveru do splatnosti predstavuje sumu 1.129 eur, počet dní omeškania bol 1129,67 úroky z omeškania predstavujú sumu 280,48 eur a úroky z úveru 0 eur.

Právny zástupca žalobcu listom zo dňa 9.5.2014 označeným ako Pokus o zmier, vyzval žalovanú na uhradenie pohľadávky spolu v sume 2.441,07 eur, pozostávajúcej z neuhradeného úveru vo výške 1181,37 eur, zmluvného/zákonného úroku vo výške 947,78 eur, úroku z omeškania vo výške 161,92 eur, dlžníkom uznaných nákladov inkasného konania v sume 150 eur.

Postúpenie predmetnej pohľadávky oznámil právny predchodca žalobcu žalovanej listom zo dňa 18.7.2011.

Dňa 23.9.2012 bola uzatvorená Dohoda o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku (ďalej len „Dohoda“) medzi žalobcom a žalovanou. V Článku 2. Dohody - Uznanie záväzku, žalovaná ako osoba uvedená v bode 1.2 uznala čo do právneho dôvodu a výšky záväzok voči veriteľovi, ktorý vznikol na základe zmluvy uzatvorenej s pôvodným veriteľom, s tým, že dlžná suma pozostáva z istiny v sume 1129,67 eur, nákladov na inkasné konanie v sume 150 eur a úroku z omeškania 9,25% zo sumy 1129,67

eur. V Článku 2. Dohody osoba uvedená v bode 1.2. vyhlasuje, že má vedomosť o premlčaní dlhu a jeho následkoch.

Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

V zmysle § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

Ako vyplýva z § 503 ods. 2 Obchodného zákonníka, ak sa poskytnuté peňažné prostriedky majú vrátiť v splátkach, sú v deň splatnosti každej splátky splatné aj úroky z tejto splátky.

Súd na základe takto zisteného skutkového stavu vyhodnotil zmluvný vzťah medzi účastníkmi ako spotrebiteľskú zmluvu, ktorá bola uzavretá 27.10.2005, teda za účinnosti Občianskeho zákonníka v takom znení, že v ustanovení § 52 ods. 1 definoval spotrebiteľskú zmluvu ako kúpnu zmluvu, zmluvu o dielo alebo inú odplacnú zmluvu upravenú v ôsmej časti tohto zákona a zmluvu podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy (znenie účinné od 1.4.2004).

Na uvedený právny vzťah je totiž potrebné aplikovať zákon č. 634/1992 Z.z. o ochrane spotrebiteľa účinný v čase uzavretia úverovej zmluvy a vychádzať pritom z ustanovenia § 23a ods. 1, ods. 2, podľa ktorého spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa § 52 až 60 Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Nepochybne zmluva uzavretá medzi účastníkmi je teda spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách

Pri závere o tom, že spornú zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu, je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“) dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti

V zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len neprijateľná podmienka).

Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné (§ 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka).

Podľa § 54 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

V zmysle § 2 písm. a) zákona NR SR č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme.

Podľa § 3 ods. 1, ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci. Spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

Ako vyplýva z § 4 ods. 5 zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ môže postúpiť pohľadávku, len ak to pripúšťa osobitný predpis. Ak dôjde k postúpeniu pohľadávky z veriteľa na tretiu osobu, postupuje sa podľa osobitného predpisu (Občiansky zákonník).

Podľa § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak dlžník ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

V zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Ako vyplýva z § 10c nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka ak záväzkový vzťah vznikol pred 1. februárom 2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31. januáru 2013 aj za dobu omeškania po 31. januári 2013.

Podľa § 3 ods.1 a 2 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Ak sa počas trvania omeškania zmení základná úroková sadzba európskej centrálnej banky a ak je to pre veriteľa výhodnejšie, výška úrokov z omeškania je o 7 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba európskej centrálnej banky platná k prvému dňu príslušného kalendárneho polroka, v ktorom trvá omeškanie; táto základná úroková sadzba európskej centrálnej banky sa použije počas celého tohto polroka je dvojnásobok úrokovej sadzby určenej Národnou bankou Slovenska platnej k prvému dňu omeškania s plnením peňažného záväzku.

Neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom (§ 39 Občianskeho zákonníka).

Ako vyplýva z § 100 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

V zmysle § 111 Občianskeho zákonníka, zmena v osobe veriteľa alebo dlžníka nemá vplyv na plynutie premlčacej doby.

Ako vyplýva z § 524 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

V zmysle článku 3 smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách Zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevylučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz.

Dôležitým rozhodnutím je rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Océano Grupo Editorial SA a Rocío Murciano Quintero (C-240/98) a medzi Salvat Editores SA a José M. Sánchez Alcón Prades a spol., spojené prípady C-240/98 a C-244/98, z ktorého je zrejmá aj obligatornosť zásahu súdu proti nekalej podmienke: „Cieľ Článku 6 Smernice, ktorý od členských štátov vyžaduje stanoviť, že nečestné podmienky nie sú pre spotrebiteľa záväzujúce, by sa nedosiahol, keby bol spotrebiteľ sám povinný vystúpiť proti nečestnej povahe takých podmienok. V sporoch, kde zahrnuté sumy sú často obmedzené, môžu byť právnické poplatky vyššie než vložená čiastka, čo môže spotrebiteľa odradiť, aby napadol použitie nečestnej podmienky. V počte členských štátov procedurálne predpisy umožňujú jednotlivcom brániť sa v takých konaniach a je reálne riziko, že spotrebiteľ kvôli neznalosti práva nespochybní

podmienku prednesenú proti nemu. Z toho vyplýva, že účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť, len ak národný súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť podmienky tohto druhu na svoj vlastný návrh“.

Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že k uzatvoreniu zmluvy o splátkovom úvere medzi účastníkmi konania došlo dňa 27.10.2005, pričom bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 806,61 eur, úroková sadzba bola dohodnutá vo výške 17,30 % ročne, splatnosť úveru bola dohodnutá formou mesačných splátok vo výške 21,84 eur splatných k 10. dňu v mesiaci, splatnosť prvej splátky bola dňa 10.11.2005 a konečná splatnosť úveru dňa 10.10.2010.

V súlade s princípmi ochrany spotrebiteľa, je potrebné v prípade duplicitnej právnej úpravy rovnakých inštitútov (premlčanie, odstúpenie od zmluvy), na tieto vzťahy aplikovať právnu úpravu o občianskych právach a nie podnikateľské právo.

Popretím úveru ako absolútneho obchodu sa nemôže rozumieť stav, ak súd aplikuje ustanovenie § 54 ods. 1 OZ, ktoré má svoj obsah a ktorým zákonodarca sledoval dôležitý cieľ v spotrebiteľských zmluvách bez ohľadu na typ zmluvy, teda aj v prípade absolútnych obchodov (absolútne obchody sú vzťahy regulované Obchodným zákonníkom bez ohľadu na povahu účastníkov zmluvy). Zo žiadneho ustanovenia zákona nevyplýva, že by z pôsobnosti ustanovenia § 54 ods. 1 OZ boli vylúčené niektoré typy spotrebiteľských zmlúv. Teda ustanovenie § 54 ods. 1 OZ reguluje aj absolútne obchody.

Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie (§ 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Ustanovenie § 54 ods. 1 OZ je ustanovením lex specialis s dopadom na všetky spotrebiteľské zmluvy, a teda aj na odložené platby v spotrebiteľských vzťahoch vrátane úverov.

Ustanovenie § 54 ods. 1 OZ preto treba vykladať tak, že v prípade dualistickej právnej úpravy inštitútov súkromného práva sa na spotrebiteľské právne vzťahy nepoužije obchodné právo (Obchodný zákonník), ak aplikáciou konkrétnej zmluvnej podmienky by sa postavenie spotrebiteľa oproti občianskoprávne úprave zhoršilo. Ustanovenie § 54 ods. 1 je dôsledkom transpozície čl. 8 smernice. Smernica síce neharmonizuje dualistické právne úpravy inštitútov súkromného práva, no na druhej strane nebráni ani regulácii, akú predstavuje ustanovenie § 54 ods. 1 OZ a ktoré bráni akémukoľvek zhoršeniu postavenia spotrebiteľa oproti Občianskemu zákonníku, § 54 ods. 1 OZ.

Súd je toho názoru, že ust. čl. V. bod 4. zmluvy o splátkovom úvere zo dňa 27.10.2005 v rozpore s § 54 ods. 1 OZ zhoršuje postavenie žalovanej ako spotrebiteľa, keďže výlučnou aplikáciou Obchodného zákonníka sa prakticky vylučuje použitie ust. Občianskeho zákonníka. Paušálne uprednostnenie Obchodného zákonníka by malo na spotrebiteľov nepriaznivé následky hraničiace až s neprístupnosťou k občianskym právam, ktoré priznáva Občiansky zákonník na rozdiel od Obchodného zákonníka.

V danej súvislosti súd poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu SR: „Pokiaľ je však zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória u prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom.“ (Uznesenie Ústavného súdu SR z 24.2.2011, IV.ÚS 55/201-19).

Uvedené ustanovenie zmluvy (čl. V. bod 4.) je tak možné považovať aj za priečiace sa dobrým mravom v zmysle § 3 a § 39 Občianskeho zákonníka.

Dualistický systém záväzkového práva na Slovensku je určitá anomália medzi právnymi poriadkami (dve kúpne zmluvy, dvojaká úprava premlčania, dvojaká úprava odstúpenia od zmluvy, dvojaká právna úprava zmluvných pokút a pod). Vzhľadom na vyššie uvedené, nie je možné akceptovať, aby na inštitút ako je

napríklad odstúpenie od zmluvy resp. premlčanie v typickej občianskoprávnej veci mala dopadať právná úprava regulujúca vzťahy v zásade medzi podnikateľmi, ak Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva takúto úpravu má a je pre spotrebiteľov výhodnejšia. V bežných medziľudských vzťahoch môže použitie podnikateľského práva na spotrebiteľský vzťah v rozpore s princípom právnej istoty a dôvery v objektívne právo narážať na predstavy spotrebiteľov, že na nich dopadá občianske právo a nie Obchodný zákonník.

V danej súvislosti súd poukazuje aj na názor vyslovený v napr. v rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 13.9.2012 sp.zn. 20Co/35/2011, rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 25.09.2013 sp.zn. 1Co/95/2013.

Podľa rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 21.01.2014 sp.zn. 19Co/98/2013 „...aj keď je úverová zmluva absolútnym obchodom a je nutné na ňu aplikovať Obchodný zákonník, prednosť majú osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva, a teda že úprava Občianskeho zákonníka je pre nepodnikateľov výhodnejšia a obchodnoprávnu úpravu nemožno považovať za výhodnejšiu ani z pohľadu možnosti splácania úveru pri zachovaní zmluvy, keďže úprava zmluvnej klauzuly o odstúpení od zmluvy predpokladala zároveň zosplatenie úveru. Preto na predmetnú spotrebiteľskú vec v časti právneho úkonu - odstúpenie od zmluvy dopadá úprava občianskeho práva.“

Spotrebiteľia môžu právom očakávať, že zmluvné podmienky koncipované v rámci štandardnej typovej zmluvy ich nezaväzujú, pokiaľ sú nevýhodnejšie oproti právnej úprave podľa Občianskeho zákonníka. Ide o jednostrannú kogentnosť ustanovení Občianskeho zákonníka v záujme vyššej ochrany pri štandardných typových zmluvách (porov. Kristián Csach, Štandardné zmluvy, Vydavateľstvi Aleš Čeněk).

V zmysle § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa účinného od 1.5.2014 orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Vzhľadom na uvedené je súd povinný z úradnej moci prihliadať na oslabenie nároku žalobcu voči spotrebiteľovi z dôvodu jeho premlčania. Ide o procesné ustanovenie, ktoré je súd povinný aplikovať v čase rozhodovania o predmetnom nároku.

Zároveň námietku premlčania vzniesol aj vedľajší účastník na strane žalovanej.

Žalobca si žalobou uplatňuje iba svoj nárok na 5 neuhradených splátok úveru splatných odo dňa 10.6.2010.

Keďže k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru nedošlo, je potrebné začiatok plynutia premlčacej doby stanoviť v súlade s ust. § 103 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Nepremilčuje sa teda celý dlh naraz, ale každá jednotlivá splátka úveru má samostatnú trojročnú premlčaciu dobu. Vzhľadom na skutočnosť, že nedošlo k predčasnému zosplateniu úveru a žaloba bola podaná na súde dňa 5.6.2014, jedná sa o splátky splatné najneskôr 5.6.2011. Nepremilčanou splátkou tak nie je ani jedna splátka splatná tri roky spätne od podania žaloby. Keďže v danom prípade bola splatnosť poslednej splátky úveru dňa 10.10.2010, všetky splátky úveru sú premlčané. Nárok žalobcu na 5 premlčaných splátok splatných pred 5.6.2011, ktoré boli žalobcom uplatnené, súd ako nedôvodný zamietol.

Pokiaľ ide o aplikáciu všeobecnej trojročnej premlčacej doby podľa Občianskeho zákonníka a nie štvorročnej podľa Obchodného zákonníka, súd poukazuje na výklad uvedený vyššie a zároveň na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 6Co/105/2013 zo dňa 10.12.2013, podľa ktorého „...súd so zreteľom na uvedené nevidí dôvod na vylúčenie aplikácie priaznivejšieho ustanovenie o premlčacej dobe trojročnej podľa Občianskeho zákonníka oproti premlčacej dobe štvorročnej typickej podľa Obchodného zákonníka, a to s poukazom na ust. § 54 ods. 1 OZ. Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva úpravu premlčania má a je pre nepodnikateľov výhodnejšia (porov. tiež uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25.1.2011 sp. zn. 5 M Cdo 20/2009).“

Žalobca si svoj nárok v konaní uplatňoval proti žalovanej aj z titulu toho, že s ňou dňa 3.9.2012 uzatvoril Dohodu o uznaní záväzku a o úhrade pohľadávky v splátkach (ďalej len „dohoda“).

Podľa § 558 Občianskeho zákonníka, ak niekto uzná písomne, že zaplatí svoj dlh určený čo do dôvodu aj výšky, predpokladá sa, že dlh v čase uznania trval. Pri premlčanom dlhu má také uznanie tento právny následok, len ak ten, kto dlh uznal, vedel o jeho premlčaní.

Ak právo dlžník písomne uznal čo do dôvodu i výšky, premlčuje sa za desať rokov odo dňa, keď k uznaniu došlo; ak bola však v uznaní uvedená lehota na plnenie, plynie premlčacia doba od uplynutia tejto lehoty (§ 110 ods. 1 druhá veta Občianskeho zákonníka).

Premlčanie je kvalifikované plynutie času, v dôsledku ktorého súdnu vymáhateľnosť možno odvrátiť námietkou premlčania. Zmyslom tohto inštitútu je zvýšenie istoty v právnych vzťahoch. Uplynutím premlčacej doby právo nezaniká, iba sa oslabuje. Základným účelom inštitútu premlčania je pôsobiť na subjekty občianskoprávných vzťahov, aby v primeraných dobách uplatnili svoje nároky a zároveň aj zabrániť tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeranej dobe nútené splniť si svoje povinnosti.

Tak ako súd vyššie uviedol, právny vzťah medzi účastníkmi konania je právnym vzťahom zo spotrebiteľskej zmluvy a teda na tento je potrebné aplikovať ustanovenia, ktoré upravujú vzťahy spotrebiteľského charakteru. Tieto ustanovenia je treba aplikovať aj na právne úkony, ktoré bezprostredne nadväzujú na spotrebiteľskú zmluvu a teda aj na právny úkon uznania dlhu žalovaným. Dohodu je potrebné považovať za dodatok k predbežne formulovanej štandardnej zmluve, teda k spotrebiteľskej zmluve, z ktorej žalobca odvodzuje svoj právny nárok. Právny režim predbežne formulovanej štandardnej zmluvy definovaný v čl. 3 ods. 2 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, teda nevyhnutne musí dopadať aj na predmetnú dohodu.

Dohoda o uznaní dlhu musí zodpovedať všetkým náležitostiam platného právneho úkonu, najmä musí byť určitá a zrozumiteľná. V prípade ak takouto dohodou dlžník uznáva premlčaný dlh, takéto uznanie zakladá právnu domnienku existencie dlhu v čase jeho uznania iba vtedy, ak dlžník, ktorý dlh uznal, vedel o jeho premlčaní. Ak dlžník nevedel o premlčaní, či už pre omyl skutkový alebo pre omyl právny, nemá jeho uznanie uvedené právne účinky. Dlžník sa i tu môže brániť námietkou, že dlh nevznikol, alebo že v čase uznania neexistoval.

Z vykonaného dokazovania a to z dohody o uznaní záväzku a o úhrade pohľadávky v splátkach nepochybne vyplýva, že záväzok žalovaná uznala dňa 23.9.2012. Pohľadávka žalobcu síce nebola zosplatnená, avšak dlh bol v čase uznania premlčaný čiastočne, nakoľko splatnosť jednotlivých splátok úveru nastala tri roky spätne ku dňu uznania dlhu. V čase uznania predstavovala pohľadávka žalobcu 1129,67 eur, pričom sa malo jednať iba o istinu úveru, pričom príslušenstvo pohľadávky predstavovalo 0,- eur. Istina dokonca spolu s úrokom z úveru za tri roky predstavujú v danom prípade sumu 786,24 eur (pri splátke úveru 21,84 eur za 36 mesiacov). Naviac samotný žalobca v podaní zo dňa 28.10.2014 uvádza, že k poslednej úhrade žalovanej došlo dňa 28.4.2008. Z uvedeného je zrejmé, že ku dňu uznania dňa 23.9.2012 pozostával dlh uznaný žalovanou aj z premlčaných splátok predmetného úveru splatných pred 23.9.2009. Keďže k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru nedošlo, je potrebné

začiatok plynutia premlčacej doby stanoviť v súlade s ust. § 103 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti.

Žalovaná tak podpísala dohodu o uznaní až po uplynutí premlčacej doby, teda uznala už čiastočne premlčaný dlh.

V zmysle príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka je uznanie premlčaného dlhu podmienené vedomosťou dlžníka o jeho premlčaní a táto vedomosť je nevyhnutná pre právne účinné uznanie dlhu a vznik právnych následkov uznania.

V danom prípade ide o predformulovaný obsah dohody. Samotné uznanie dlhu je spojené s dohodou o uzavretí splátkového kalendára, pričom je možné mať pochybnosti o tom, že dlžník si bol vedomý dôsledkov uznania dlhu, najmä predĺženia premlčacej doby v zmysle § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Zamestnanec žalobcu sám vyhľadával dlžníka za účelom podpisu dohody Zamestnanec žalobcu navyše sám vyhľadával dlžníkov za účelom podpisu dohody (ako vyplynulo aj z obdobných vecí prejednávanych na tunajšom súde), teda iniciatíva k uzatvoreniu takejto dohody nevychádzala od spotrebiteľa. Spotrebiteľ, ktorému išlo najmä o to, aby mohol uhradiť dlh v splátkach, keďže sociálna situácia mu nedovoľovala uhradiť dlh naraz, musel podpísať celý formulár, pričom význam obsahu formulára, ktorý podpísal mu nebol zrejmý. Vzhľadom na takto predformulovaný obsah a okolnosti podpisu dohody možno mať vážne pochybnosti aj o tom, že ide o skutočný prejav vôle žalovanej uznať dlh a nejde iba o vôľu uzavrieť dohodu o splátkach so žalobcom. Postup žalobcu pri predkladaní formulára dohody na podpis spotrebiteľovi je súdu známy z iných obdobných tunajších súdom prejednávanych vecí (napríklad sp.zn. 4C/288/2011, sp.zn. 10C/135/2012, sp.zn. 4C/214/2012, sp.zn. 4C/212/2012, sp.zn. 4C/232/2012, sp.zn. 4C/196/2012 a ďalšie, v ktorých rozhodnutia vo veci samej boli zároveň potvrdené odvolacím súdom). Samotná žalovaná vo výpovedi uviedla, že nevie, čo to je premlčanie, nikto ju o tom ani nepoučil, ani jej nepovedal, že keď podpíše dohodu o uznaní záväzku zo dňa 23.9.2012, že podpisuje aj splátky, ktoré sú premlčané. Keď uvedenú dohodu podpisovala, pán, ktorý ju predkladal podpisovať, nič jej o premlčaní nevyvetlil, bolo jej povedané, že dlh prevzali od V. V. a môže splácať po 15 eur. Žalovaná myslela, že tým bude mať pokoj a po 15 eur by mohla aj splácať.

V zmysle § 558 možno uznať aj premlčaný dlh za predpokladu, že ten, kto dlh uznal, o tomto premlčaní vedel. Také uznanie zakladá právnu domnienku existencie dlhu v čase jeho uznania len vtedy, keď dlžník, ktorý dlh uznal, vedel o premlčaní. Ak dlžník nevedel o premlčaní, či pre skutkový alebo pre právny omyl, napr. preto, že nepoznal ustanovenia zákona o premlčaní, nemá jeho uznanie spomenuté právne následky.

Súd dospel k záveru, že prehlásenie žalovanej o vedomosti premlčania dlhu a jeho následkoch tak, ako bolo vykonané v dohode o uznaní záväzku a o úhrade pohľadávky v splátkach nezakladá právny následok uznania premlčaného dlhu tak, ako to vyžaduje citované ustanovenie § 558 Občianskeho zákonníka.

Postup žalobcu je v rozpore s dobrými mravmi, pretože podpisom takejto formulárovej dohody žalovaná ako spotrebiteľ zhoršila svoje zmluvné postavenie dohodnuté v pôvodnej zmluve v rozpore s ustanovením § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. Je nelogické, aby spotrebiteľ, ak by mal vedomosť o stave veci, mal záujem na uznaní záväzku a predĺžení premlčacej doby. Ide o znevýhodnenie spotrebiteľa výlučne v prospech dodávateľa, predložením vopred pripraveného tlačiva na podpis spotrebiteľovi.

Uznanie záväzku žalovanou bolo vykonané na predtlačí žalobcu, pričom listina bola označená ako Dohoda o uznaní záväzku a o úhrade pohľadávky v splátkach, ktoré označenie môže u bežného občana - spotrebiteľa s minimálnym právnym vedomím za určitých okolností, keď je zo strany veriteľa, resp.

jeho právneho nástupcu či už písomne alebo ústne, telefonicky či iným spôsobom, upozorňovaný, keď nie až zastrešovaný, možným súdnym konaním a následnou exekúciou, priviesť k rozhodnutiu uzavrieť takúto dohodu o splátkovom kalendári v snahe zabrániť jeho postihu a urovnať svoje záväzky voči druhej strane. V ďalšom si však možno často ani neuvedomuje, aké ďalšie prehlásenia podpísal, prípadne k akým ďalším povinnostiam alebo sankciám sa zaviazal, navyše keď samotná dohoda je vypísaná vo všetkých bodoch zástupcom druhej strany.

Súd preto predmetnú spotrebiteľskú vec podrobil aj z pohľadu súdnej kontroly nekalých obchodných praktík. Inštitút nekalej obchodnej praktiky je zákonným termínom, ktorý nie je možné prehladať ani v rovine súkromného práva.

Pri vyhodnocovaní praktiky dodávateľa súd musí operovať priemerným spotrebiteľom (Smernica Rady a EP 2005/29 bod 19 Preambuly) a existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že priemerný spotrebiteľ podpíše dokument sledujúci dosiahnutie splátok. V skutočnosti ide preto podľa citovanej Smernice (čl. 5 a 9) o nekalú obchodnú praktiku a neodbornú starostlivosť dodávateľa v záujme vyššej kvality života ľudí.

V prípade, že žalobca uplatňuje právo po použití nekalej obchodnej praktiky, súd môže odmietnuť poskytnúť ochranu takto uplatnenému právu. Ak sa právo uplatňuje po použití nekalej obchodnej praktiky, ide o výkon práva v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

Konaním v rozpore s dobrými mravmi na účely zákona o ochrane spotrebiteľa č. 250/2007 Z. z. (účinný v čase podpisu dohody o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku) sa rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so vžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, alebo môže privodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, lešť, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej dohody (§ 4 ods. 8 zák. o ochrane spotrebiteľa).

U iných praktík ako sú taxatívne uvedené v prílohe č. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa je pre záver o nekalosti dôležitá existencia nižšie uvedených aspektov.

Obchodná praktika sa považuje za nekalú, ak a) je v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti, b) podstatne narušuje alebo môže podstatne narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k výrobku alebo službe, ku ktorému sa dostane alebo ktorému je adresovaná, alebo priemerného člena skupiny, ak je obchodná praktika orientovaná na určitú skupinu spotrebiteľov (§ 7 ods. 2 zákona o ochrane spotrebiteľa).

Odbornou starostlivosťou sa rozumie úroveň osobitnej schopnosti a starostlivosti, ktorú možno rozumne očakávať od predávajúceho pri konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi, zodpovedajúca čestnej obchodnej praxi alebo všeobecnej zásade dobrej viery uplatňovanej v jeho oblasti činnosti (§ 2 písm. u) zákona o ochrane spotrebiteľa).

Podstatným narušením ekonomického správania spotrebiteľa sa rozumie využitie obchodnej praktiky na značné obmedzenie schopnosti spotrebiteľa urobiť rozhodnutie, ktoré by pri dostatku informácií inak neurobil (§ 2 písm. r) zákona o ochrane spotrebiteľa).

Zámer žalobcu dosiahnuť vymožitelnosť pohľadávky podpísaním dohody zo dňa 23.9.2012, ktorú podpísala žalovaná, súd hodnotí ako nekalú obchodnú praktiku, pretože boli naplnené zákonné znaky tohto zákonného inštitútu a to nedostatok odbornej starostlivosti na strane dodávateľa, ako aj potenciálne riziko, že takéto konanie naruší správanie spotrebiteľa. Uznanie dlhu žalovanou, súd považuje za právne neúčinné, pretože žalovaná nemala vedomosť o následkoch uznania dlhu, ktoré je zakomponované do dohody o uzavretí splátkového kalendára, pričom je možné mať pochybnosti o tom, že ide o

skutočný prejav vôle žalovanej uznať dlh a nejde iba o vôľu uzavrieť dohodu o splátkach so žalobcom. Z uvedeného je zrejmé, že pri dostatku informácii by žalovaná uvedenú dohodu spojenú s uznaním dlhu nepodpísala. Toto vyplýva aj zo skutočnosti, že na pojednávaní uviedla, že ani nevie, čo to premlčanie je, preto je zrejmé, že nechcela uhrádzať premlčaný dlh. Žalobca v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti žalovanú nepoučil o následkoch podpisu dohody a uznania. Sám iniciatívne vyhľadal žalovanú, pričom táto v dobrej viere a snahe uhradiť dlh v splátkach, podpísala formulár, obsah ktorého jej nebol úplne zrejmý. Žalovanú vyhľadal v mieste jej trvalého bydliska a v dôsledku takéhoto konania mohla byť žalovaná konfrontovaná rodinnými príslušníkmi alebo aj blízkymi spolubývajúcimi a aj pôsobenie tohto prostredia mohlo ovplyvniť žalovanú v jej správaní, výsledkom ktorého bolo podpísanie formulárovej predtlačky uznania dlhu a uzatvorenia splátkového kalendára s cieľom čo najskoršieho odchodu pracovníka žalobcu a nevyvolávania akýchkoľvek domnienok v súvislosti s jeho zotrvaním v domácom prostredí žalovanej, ktorý úkon pod vplyvom uvedených faktorov mohol byť žalovanou vykonaný bez náležitého oboznámenia sa s jednotlivými ustanoveniami dohody, a tak v konečnom dôsledku k jej zaviazaniu sa k ďalším povinnostiam a súčasne vyvolaniu právnych následkov vyplývajúcich z príslušných právnych predpisov, ako je napr. predĺženie premlčacej doby na uplatnenie práva žalobcu, o ktorých žalovaná nemala vedomosť.

Zo samotného znenia dohody je zrejmé, že sa jedná o formulárový dokument, ktorý má zdanlivo pôsobiť ako ústupok žalovanej strane vo forme povolenia splátok dlhu, no jeho skrytým cieľom je dosiahnutie uznania záväzku a tým predĺženie premlčacej lehoty na uplatnenie žalobného nároku. Zo samotného textu predmetnej dohody vyplýva, že ide o formulár, ktorý žalobca používa vo vzťahu k neurčitému počtu dlžníkov a údaje o dlžníkoch sú následne do formulára dopisované rukou. Ak dlžník podpisuje takúto dohodu, nerobí to z dôvodu, aby uznal svoj záväzok, ale aby dosiahol možnosť uhrádzať svoj dlh v splátkach. Uznanie záväzku je cieľ sledovaný žalobcom, nie však žalovanou ako spotrebiteľmi, ktorá obsah formulára nemôže nijako ovplyvniť.

Celé toto konanie vrátane zabezpečenia uznania záväzku možno potom hodnotiť ako konanie prinajmenšom špekulatívne s cieľom zabezpečenia exekučného titulu a následného vedenia exekúcie voči žalovanej na pohľadávku, ktorá síce je tvorená dlžnou istinou ku dňu postúpenia, no príslušenstvom pohľadávky spočívajúcom jednak v úrokoch z omeškania za niekoľko rokov omeškania, ako aj v trovách konania, a to najmä trovách právneho zastúpenia, ktorá suma môže v konečnom dôsledku niekoľkonásobne prevýšiť dlžnú sumu, ktorú v konečnom dôsledku bude musieť žalovaná uhradiť.

Ak by žalobca postupoval s odbornou starostlivosťou, nepoužil by jeden formulár, ktorý obsahuje dohodu o splátkach ako dvojstranný právny úkon, zároveň uznanie dlhu ako jednostranný právny úkon. Takto vytvorený formulár pôsobí na spotrebiteľa prinajmenšom mätúco, pričom možno predpokladať, že práve to je jeho účelom.

Je možné konštatovať, že ide o nekalú praktiku zo strany žalobcu, ak pri dohodách o uzavretí splátkového kalendára navádza vo formulároch dlžníka k uznaniu premlčaného dlhu. Naviac vyhlásenie o tom, že ide o premlčaný dlh a rovnako o jeho následkoch bolo žalobcom dopredu pripraveným textom v podobe formulára, ktorý bol vytlačený drobným písmom. Text vyhlásenia o premlčanom dlhu splyva a stráca sa v ďalšom texte formulára, čo spôsobuje, že bežný priemerne informovaný spotrebiteľ si ho nemusí všimnúť, prehliadne ho a neprečíta si ho. Aj v prípade, že by uvedený text prečítal a nemá právnické vzdelanie, ťažko možno predpokladať, že by si mohol byť vedomý právnych dôsledkov uznania dlhu, najmä predĺženia premlčacej doby.

Takáto praktika pritom podstatne zasahuje do práv spotrebiteľa, pričom žalobca postupoval v rozpore s požiadavkou odbornej starostlivosti. Formuláciu uznania dlhu i v prípade ak je dlh premlčaný je predtlačená na všetkých dohodách bez rozlíšenia, či v čase keď sa dlh dochádza k uznaniu dlhu, tento je premlčaný alebo nie.

Keďže súd zámer žalobcu dosiahnuť vymožitelnosť pohľadávky podpísaním dohody o uznaní záväzku a o úhrade pohľadávky v splátkach zo dňa 23.9.2012, vyhodnotil ako nekalú obchodnú praktiku, lebo

pri uzavretí predmetnej dohody neboli dodržané princípy dobromyseľnosti a čestnosti, tak ako sa nimi súd zaoberal a uviedol vyššie a ide o výkon práva v rozpore s dobrými mravmi, teda absolútne neplatný, súd neposkytol ochranu takto uplatnenému právu.

V danej súvislosti súd poukazuje aj na judikatúru Krajského súdu v Prešove (rozsudok sp.zn. 1Co/232/2013 zo dňa 15.10.2014) ale aj na judikatúru ďalších odvolacích súdov v obdobných veciach (napríklad rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 5Co/2/2014 zo dňa 20.08.2014, rozsudok Krajského súdu v Žiline sp.zn. 6Co/513/2013 zo dňa 14.08.2014).

Podľa § 151 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, v zložitých prípadoch, najmä z dôvodu väčšieho počtu účastníkov konania alebo väčšieho počtu nárokov uplatňovaných v konaní súd môže rozhodnúť, že o trovách konania rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej; ustanovenie § 166 sa nepoužije.

S poukazom na vyššie uvedené súd o trovách konania rozhodne samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd do Prešova.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie. Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.